

SYLABUS PRZEDMIOTU/MODUŁU ZAJĘĆ*

1.	Nazwa przedmiotu/modułu w języku polskim oraz angielskim Archeologia konfliktów Conflict Archaeology
2.	Dyscyplina Archeologia
3.	Język wykładowy Polski
4.	Jednostka prowadząca przedmiot Instytut Archeologii
5.	Kod przedmiotu/modułu
6.	Rodzaj przedmiotu/modułu (obowiązkowy lub do wyboru) Do wyboru
7.	Kierunek studiów (specjalność)* Archeologia
8.	Poziom studiów (I stopień*, II stopień*, jednolite studia magisterskie*, nazwa Kolegium Doktorskiego*) II stopień studiów
9.	Rok studiów (jeśli obowiązuje)
10.	Semestr (zimowy lub letni)
11.	Forma zajęć i liczba godzin (w tym liczba godzin zajęć online*) konwersatorium, 30 godzin
12.	Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla przedmiotu/modułu Wiedza z zakresu historii Europy oraz archeologii na poziomie szkoły średniej
13.	Cele kształcenia dla przedmiotu Nauka o konflikcie jako zjawisku kulturowym na terenie Europy na podstawie źródeł archeologicznych.
14.	Treści programowe - realizowane w sposób tradycyjny (T)* Konwersatorium: 1. Konflikt jako zjawisko kulturowe. Aspekty prawne, etyczne i religijne a źródła archeologiczne 2. Agresja i konflikt w epoce kamienia – przemoc chaotyczna i nieokiełznana, czy już sformalizowana? 3. Czy powszechny jeszcze we wczesnym średniowieczu zwyczaj staczania bitew nad wodą ma aż tak dawną genezę? Przykład pobojuwiska nad Tollense i innych „rzek pełnych skarbów”. Analiza urazów na szkieletach i broni używanej w epoce brązu, na podstawie danych z wybranych stanowisk. 4. „Rzeka płynie od wschodu dolinami jadu, mieczów pełna, oszczepów, Slid się nazywa”. Preludium konfliktu – rytuał wypowiedzania wojny, broń ceremonialna i problem depozytów wodnych złożonych z uzbrojenia. 5. Archeologiczne ślady konfliktów świata śródziemnomorskiego w starożytności. Stopklatka w historii miejsca i ludzi utrwalaona w kontekście archeologicznym. Przykłady Kalkriese (9 r. n.e.), cmentarzysko gladiatorów w Efezie (II/III w.), Harzhorn (230-235 r. n.e.) i Dura Europos (256 r. n.e.). 6. Dary uzbrojenia we wczesnym średniowieczu oraz ich rola społeczno-kulturowa 7. Emblematyczny charakter dekoracji uzbrojenia średniowiecznego – problem długiego trwania obyczajów starożytnych. Charakterystyka, talizmany i amulety.

	8. Problem średniowiecznego i nowożytnego dress code – broń jako akcesorium stroju. Bezpieczeństwo na ulicy średniowiecznego miasta oraz obowiązki obrony ziemi. Broń osobista i broń mordercza. 9. Żelazny krój wpływ mody na uzbrojenie ochronne 10. Badania archeologiczne pól bitewnych i zamki jako miejsca konfliktu. 11. Wyniki badań szczątków królów i rycerzy poległych w konfliktach zbrojnych. 12. Problem grobów masowych zlokalizowanych bezpośrednio na polu bitwy i przenoszenia szczątków ludzkich do poświęconej ziemi. 13. Zależność między średniowieczną i nowożytną rzeźbą sepulkralną a wyposażeniem grobów rycerskich. 14. Metodyka badań nowożytnych miejsc konfliktu. Kule bezcennym, lecz niedocenianym źródłem informacji, niszczone bezpowrotnie przez ludzi nieświadomych ich wartości. 15. Wymiana ognia i walka wręcz podczas Wojny Trzydziestoletniej. Możliwości nowoczesnych metod badawczych, m. in. na przykładzie badań Frankenchronwerk w Stralsundzie oraz masowych grobów z bitwy pod Wittstock. 16. Oj u poli żyto, kopytamy zbyto”. Pobojowisko pod Beresteczkiem jako zwierciadło życia obozowego oraz skarbnica wiedzy na temat wojny i ludzi. 17. Nowe możliwości poznania przebiegu działań zbrojnych i identyfikacji ich uczestników dla pól bitewnych z XVIII w. Czas regulaminowego umundurowania i uzbrojenia. 18. Badania mogił i pobojowisk z XIX w. Różnice między możliwościami jakie dają źródła archeologiczne z pierwszej połowy tego stulecia a późniejszymi. 19. Rola archeologii w walce ze stereotypami na temat charakteru działań zbrojnych podczas I Wojny Światowej. 20. Archeologia o 1939 r. Rozważania, między innymi na podstawie badań ekshumacyjno archeologicznych na starym polskim cmentarzu w Kobryniu.	
15.	Zakładane efekty uczenia się Ma uporządkowaną, pogłębioną wiedzę z zakresu archeologii różnych epok. Zna zaawansowane metody badawcze i narzędzia warsztatu archeologa. Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnorodnych źródeł i metod, oraz formułować na ich podstawie krytyczne sądy. Posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem poglądów innych autorów, umiejętność formułowania wniosków oraz prezentacji opracowań syntetycznych w różnych formach. Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie. Prawidłowo identyfikuje i rozstrzyga dylematy związane z wykonywaniem zawodu, prowadzeniem badań naukowych i prezentowaniem wiedzy o przeszłości. Wykazuje niezależność i samodzielność w formułowaniu poglądów, rozumiejąc i szanując jednocześnie prawo innych osób do tego samego.	Symbole odpowiednich kierunkowych efektów uczenia się, np.: K_W01*, K_U05, K_K03 K_W04 K_W11 K_U01 K_U06 K_K01 K_K04 K_K06
16.	Literatura obowiązkowa i zalecana (źródła, opracowania, podręczniki, itp.)	

	Literatura obowiązkowa: czasopisma naukowe: Journal of Conflict Archaeology ISSN: 1574-0773 (druk) 1574-0781 (Online) Muzealnictwo Wojskowe Studia Grunwaldzkie Nowe Studia Grunwaldzkie Łuczak B. 1996 Antropologiczne źródła informacji historycznej, Łódź – wybrane zagadnienia odpowiadające tematom zajęć Literatura zalecana: Brock, T., Homan, A. 2011 Schlachtfeldarchäologie auf den Spuren des Krieges, Stuttgart. Eickhoff S. Schopper F. 2014 Schlachtfeld und Massengrab. Spektren interdisziplinärer Auswertung von Orten der Gewalt. Forschungen zur Archäologie im Land Brandenburg, Band 15. Hrsg.: Sabine Eickhoff und Franz Schopper. Fachtagung vom 21. bis 24. November 2011 in Brandenburg an der Havel veranstaltet durch das Brandenburgische Landesamt für Denkmalpflege und Archäologische Landesmuseum, die Archäologische Gesellschaft Berlin und Brandenburg e.V., und den Historischen Verein Brandenburg (Havel) e.V. Wünsdorf Fiorato V., Boylston A., Knusel Ch. 2000 Blood Red Roses: The Archaeology of a Mass Grave from the Battle of Towton AD 1461, second edition [Paperback] James S. 2004 The Excavations at Dura-Europos conducted by Yale University and the French Academy of Inscriptions and Letters 1928 to 1937. Final Report VII: The Arms and Armour and other Military Equipment, London. Kanz F. Grossschmidt K. 2006 Head injuries of Roman gladiators, Forensic Science International 160 (2006) 207–216 Meller H. (red.) 2009 Schlachtfeldarchäologie. Battlefield Archaeology. Landesmuseum für Vorgeschichte, Halle (Saale), Meller H., Schefzik M. (red.) 2015 Krieg. Eine Archäologische Spurensuche, Halle (Saale) Knüsel Ch., Smith M. (red.) 2014 The Routledge Handbook of the Bioarchaeology of Human Conflict, London and New York. Popkiewicz O. 2012 Sylwetka Żołnierza Polskiego doby kampanii wrześniowej 1939 roku w świetle wyników prac ekshumacyjno-archeologicznych na Starym Polskim Cmentarzu w Kobryniu (Białoruś), „Przeszłość i Pamięć. Biuletyn Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa” 2012, nr 40, 118-165. Robertshaw A., Kenyon D. 2008 Digging the Trenches. The Archaeology of the Western Front, Barnsley. Scott D., Babits L., Haecker Ch. (red.) 2007 Fields of Conflict. Battlefield Archaeology from the Roman Empire to the Korean War, Washington, D.C. Signoli M. (et. Al.) 2004, Discovery of a mass grave of Napoleonic period in Lithuania (1812,Vilnius) Human Palaeontology and Prehistory (Palaeopathology) C. R. Palevol 3 (2004) 219–227 Свешніков І. К. 1992, Битва під Берестечком, Львів Swiesznikow I. K. 1992 Bitwa pod Beresteczkiem 1651 r. w świetle źródeł historycznych i archeologicznych, Muzealnictwo Wojskowe, t. 5, s. 66-98. Thordeman B. 2001 Armour from the Battle of Wisby, Highland Village.
17.	Metody weryfikacji zakładanych efektów uczenia się: np. - egzamin ustny (T)*
18.	Warunki i forma zaliczenia poszczególnych komponentów przedmiotu/modułu: np. - ciągła kontrola obecności i postępów w zakresie tematyki zajęć (T)* - egzamin (pisemny lub ustny) (T)*

19.	Nakład pracy studenta/doktoranta	
	forma realizacji zajęć przez studenta	liczba godzin przeznaczona na zrealizowanie danego rodzaju zajęć
	zajęcia (wg planu studiów) z prowadzącym: - ćwiczenia*:	30
	praca własna studenta (w tym udział w pracach grupowych) np.: - przygotowanie do zajęć: - czytanie wskazanej literatury: - przygotowanie do sprawdzianów i egzaminu:	30 30
	Łączna liczba godzin	90
	Liczba punktów ECTS (jeśli jest wymagana)	3

*niepotrzebne usunąć